**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2023/110
**KARAR NO :** 2023/154
**KARAR TR :** 27/02/2023

**ÖZET**: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, araç trafikten men işleminin de idari yargıda konu yapılması karşısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada değerlendirildiğinde İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı :** F. Ö
**Vekili :** Av. M. E
**Davalı :** Afşin Kaymakamlığı

**I. DAVA KONUSU OLAY**

1. Afşin Kaymakamlığı 5. Jandarma Trafik Tim Komutanlığınca yapılan denetim sırasında, .... J .... plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalışma izni/ruhsatı almadan yolcu taşıdığının tespit edildiğinden bahisle, araç sürücüsü davacı adına 08/12/2020 tarihli ve IR-041726 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılıKarayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2/3-a maddesi uyarınca 6.141 TL idari para cezası verilmiş, düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağı ile araç 60 gün süreyle trafikten men edilerek muhafaza altına alınmıştır.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

**II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ**

**A. Adli Yargıda**

3. **Afşin Sulh Ceza Hâkimliği 15/12/2020 tarih ve D.İş. No. 2020/660, K. 2020/660 sayılı kararı ile,** *"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. Maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verilen para cezasına karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu"* gerekçesiyle başvurunun görevsizlik nedeniyle reddine karar vermiş, tarafların itiraz etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir.

4. Bu defa davacı vekili idari para cezasının iptali ve trafikten men tutanağının iptali istemiyle idari yargı yerinde ayrı ayrı dava açmış, idari para cezasının iptali istemiyle açılan dava Mahkemenin E.2020/1347 sayısına kaydedilmiştir.

**B. İdari Yargıda**

5. **Kahramanmaraş İdare Mahkemesi 18/12/2020 tarih ve E.2020/1347, K.2020/1155 sayılı kararı** ile, *"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre verilen idarî yaptırım kararlarına karşı açıkça idarî yargı yerlerine başvurulabileceği yönünde Kanun'da herhangi bir düzenleme yer almadığından, 5326 sayılı Kanun'un 27/(1) maddesi gereğince bu konuda görevli yargı yerinin sulh ceza mahkemesi olduğu"* gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, davacı vekilinin istinaf yoluna başvurması üzerine Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 4. İdari Dava Dairesi 05/11/2021 tarih ve E.2021/841, K.2021/3491 sayılı kararı ile*"6.141,00 TL'lik idari para cezası işleminin iptali istemiyle açılan davada verilen kararın kesin olduğu, bu karara karşı istinaf yoluna başvurulamayacağı" gerekçesiyle* istinaf başvurusunun incelenmeksizin reddine kesin olarak karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

**III. İLGİLİ HUKUK**

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Araçların tescil edildikleri amacın dışında kullanılması"* başlığı altında düzenlenen Ek 2. maddesi şöyledir:

*"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (Değişik:18/10/2018-7148/26 md.)*

*Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dışında kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır.*

*(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on beş gün süre ile trafikten menedilir.*

*10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı*

*Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;*

*a) Çalışma izni/ruhsatı almadan,*

*b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dışında,*

*c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalışma bölgesi/güzergâh dışında*

*belediye sınırları dâhilinde yolcu taşımak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası,(c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin işlendiği tarihten itibaren geriye doğru bir yıl içinde tekerrürü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.*

*İşleteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadığına bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;*

*a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmış gün,*

*b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,*

*c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on beş gün*

*süreyle trafikten menedilir.*

*İlgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmış ve bu kapsamda verilmiş çalışma izninin/ruhsatının süresi bittiği hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu taşıyan kişiye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikliği giderilinceye kadar araç trafikten menedilir.*

*Ayırıcı işareti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."*

7. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

8. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değişik3. maddesi ise şöyledir:

*"(1) Bu Kanunun;*

*a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*

*b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*

*uygulanır."*

**IV. İNCELEME VE GEREKÇE**

**İlk İnceleme**

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Havva AYDINLI, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/02/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen hüküm doğrultusunda davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece, ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

10. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3-a maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

12. Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

13. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda iseuygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde;

idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

14. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuzgörev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarınınkaldırılmasına karar verilmiştir.

15. Dosyanın incelenmesinden, davacı vekili tarafından Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı ile Araç Trafikten Men Tutanağının iptali istemiyle Kahramanmaraş İdare Mahkemesinde ayrı ayrı açılan davalardan, Araç Trafikten Men Tutanağının iptali istemiyle açılan davanın mahkemenin 2020/1345 Esas numarasına kaydedildiği, UYAP üzerinden yapılan incelemede Kahramanmaraş İdare Mahkemesinin 12/03/2021 tarih ve E.2020/1345, K.2021/235 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline karar verildiği, verilen kararın tarafların istinaf etmemesi üzerine kesinleştiği anlaşılmıştır.

16. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

17. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

18. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

19. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği ancak idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak aynı maddi olay nedeniyle, aynı araç ile ilgili olarak aracın trafikten men edilmesi kararı da verildiği ve idari yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşıldığından, idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği kuşkusuzdur.

20. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrası uyarıncaverilen para cezasına karşı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kahramanmaraş İdare Mahkemesinin 18/12/2020 tarih ve E.2020/1347, K.2020/1155 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kahramanmaraş İdare Mahkemesinin 18/12/2020 tarih ve E.2020/1347, K.2020/1155 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/02/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİİLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Muammer | Doğan | Eyüp | Havva |
| TOPAL | AĞIRMAN | SARICALAR | AYDINLI |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |